

Community Building; hoe houd je woongemeenschappen en –complexen vitaal?

Masterclass 4

Studio BRUIS Kennismakingsspel

Studio BRUIS – Kennismakingsspel®

Gooi met de dobbelsteen. Gebruik het overzicht hieronder zodat je weet welke vraag je gaat beantwoorden. Je hebt één minuut om te antwoorden. Bepaal zelf wat je wilt delen over het onderwerp en wat niet. Alleen de persoon die de dobbelsteen heeft geworpen is aan het woord. De anderen mogen wel informatieve vragen stellen.

Ik heb gedobbeld	Ik zal vertellen over...
	<u>GEZOND EN WEL</u> Vertel ons iets over je gezondheid. Wat gaat goed? Wat gaat minder goed? Hoe ga je daarmee om?
	<u>SAMEN EN ALLEEN</u> Vertel ons iets over familie, vrienden en bekenden. Heb je goede contacten? Voel je je wel eens alleen?
	<u>WONEN</u> Vertel eens, wat vind je van je woning? Het woongebouw? De omgeving? Wat maakt je blij? Wat kan beter?
	<u>BEZIGHEDEN</u> Vertel ons wat je zoal doet op een dag. Waar besteed je veel tijd aan? Wat zou je vaker willen doen?
	<u>INSPIRATIE</u> Vertel ons wie of wat jou inspireert. Is dat het geloof? De politiek? Kunst? De natuur? Een bepaalde persoon?
	<u>VRIJE KEUZE</u> Wat zou je op dit moment over jezelf willen vertellen?

Studio BRUIS

Samen buurten

Aanleiding en doel

Uitgangspunten

De aanpak

Resultaten

Werkvormen

Slotwoord

Studio BRUIS

Samen buurten

Aanleiding en doel

Uitgangspunten

De aanpak

Resultaten

Werkvormen

Slotwoord

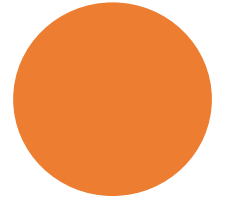
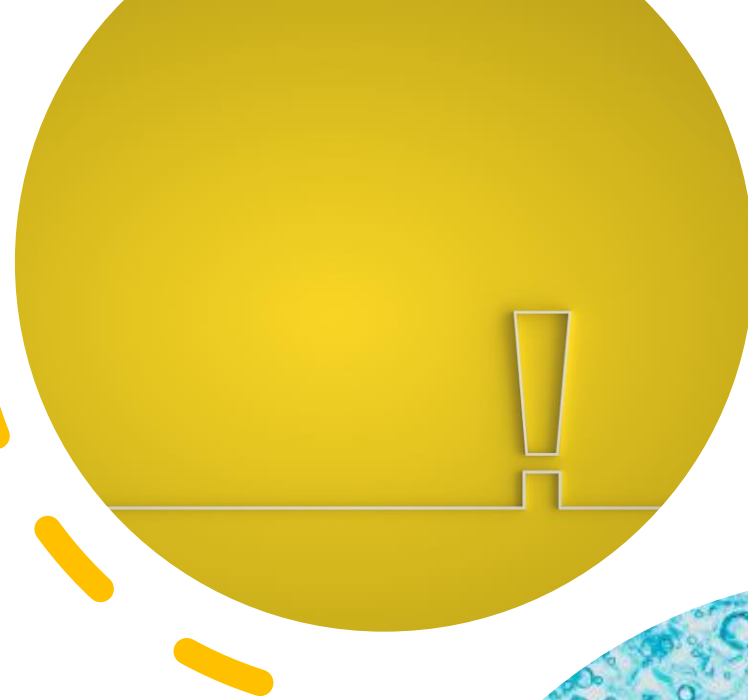
BRUIS: de aanleiding

Experiment Vitale Wooncomplexen 2015 - 2017:

- Veel wooncomplexen van senioren verliezen sociale veerkracht;
- Bewoners worden ouder, hebben meer zorg nodig en ontmoeten elkaar minder vaak;
- Gemeenschappelijke ruimten minder benut;
- Bewoners en corporaties bezorgd over toenemende eenzaamheid en anonimiteit.

“We zien mevrouw Engel nooit meer beneden.”

“Ze zeggen geeneens meer goedendag in de lift.”

Opdracht:

Ontwikkel een aanpak voor gemeenschapsvorming die bewoners helpt om in hun eigen wooncomplex te komen tot een bruisende woongemeenschap

Kenmerken wooncomplexen

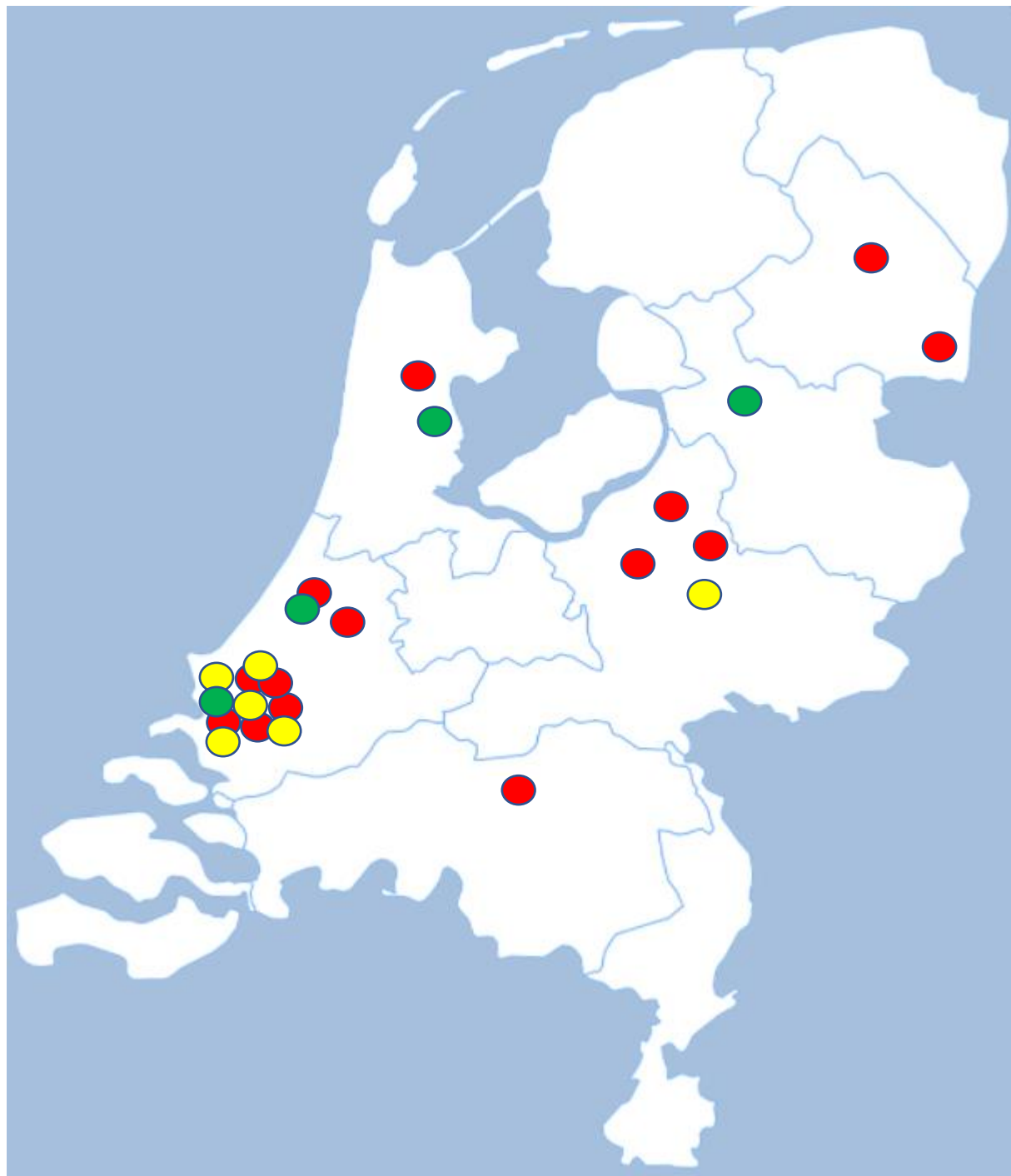
- 40 – 350 appartementen
- Sociale woningbouw
- Gemiddelde leeftijd 77 jaar;
- Lage SES
- Aantal in Rotterdam: 266
- Aantal in Nederland: onbekend

Overzicht Studio BRUIS – Samen buurten

Februari 2022

- Afgerond
- In uitvoering
- In voorbereiding

BRUIS: de doelen

1 Bewoners:

Meer kwaliteit van leven / minder eenzaamheid

2 Complex:

Meer veerkracht sociale gemeenschap

Vijf indicatoren:

- Bewoners kennen elkaar;
- Voelen zich verbonden met elkaar / zien naar elkaar om;
- Doen mee met activiteiten;
- Organiseren zelf activiteiten;
- Beheren zelf algemene ruimten.

Studio BRUIS

Samen buurten

Aanleiding en doel

Uitgangspunten

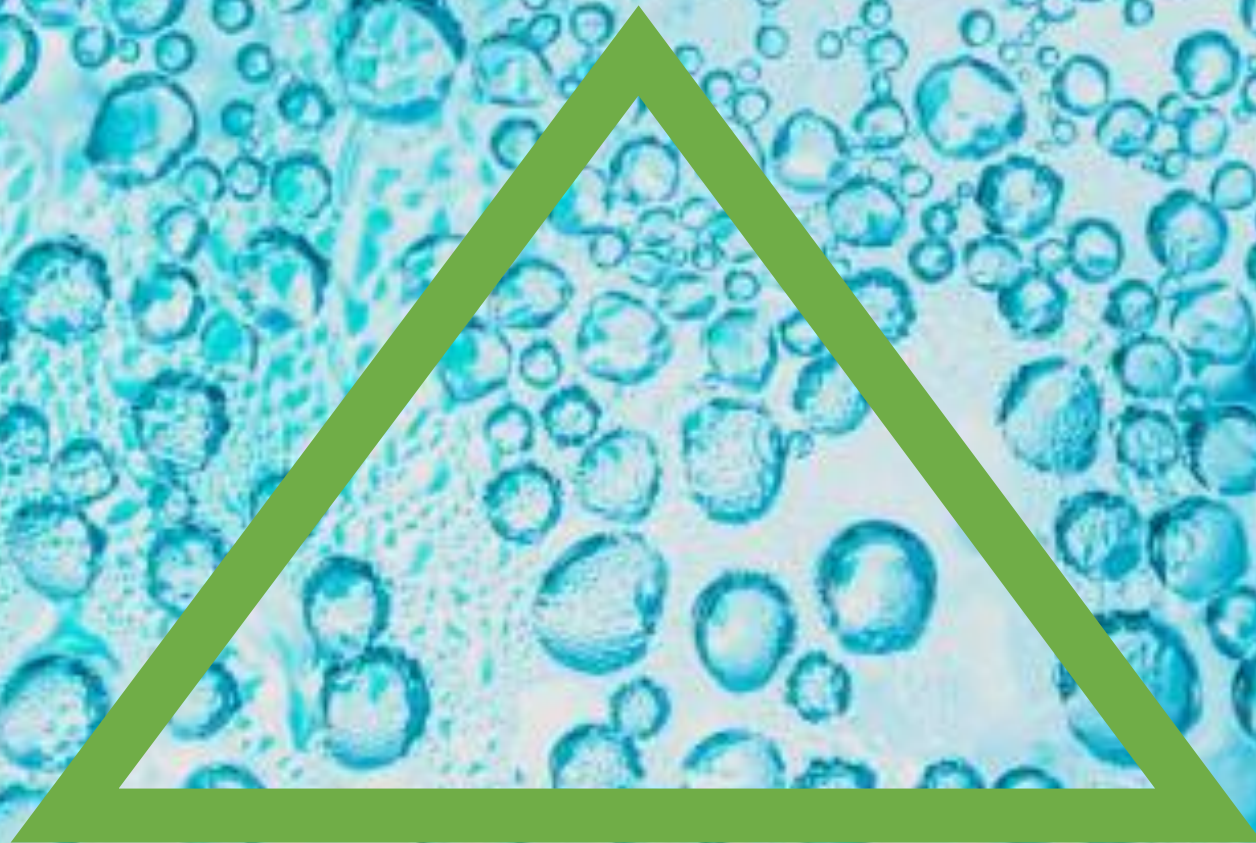
De aanpak

Resultaten

Werkvormen

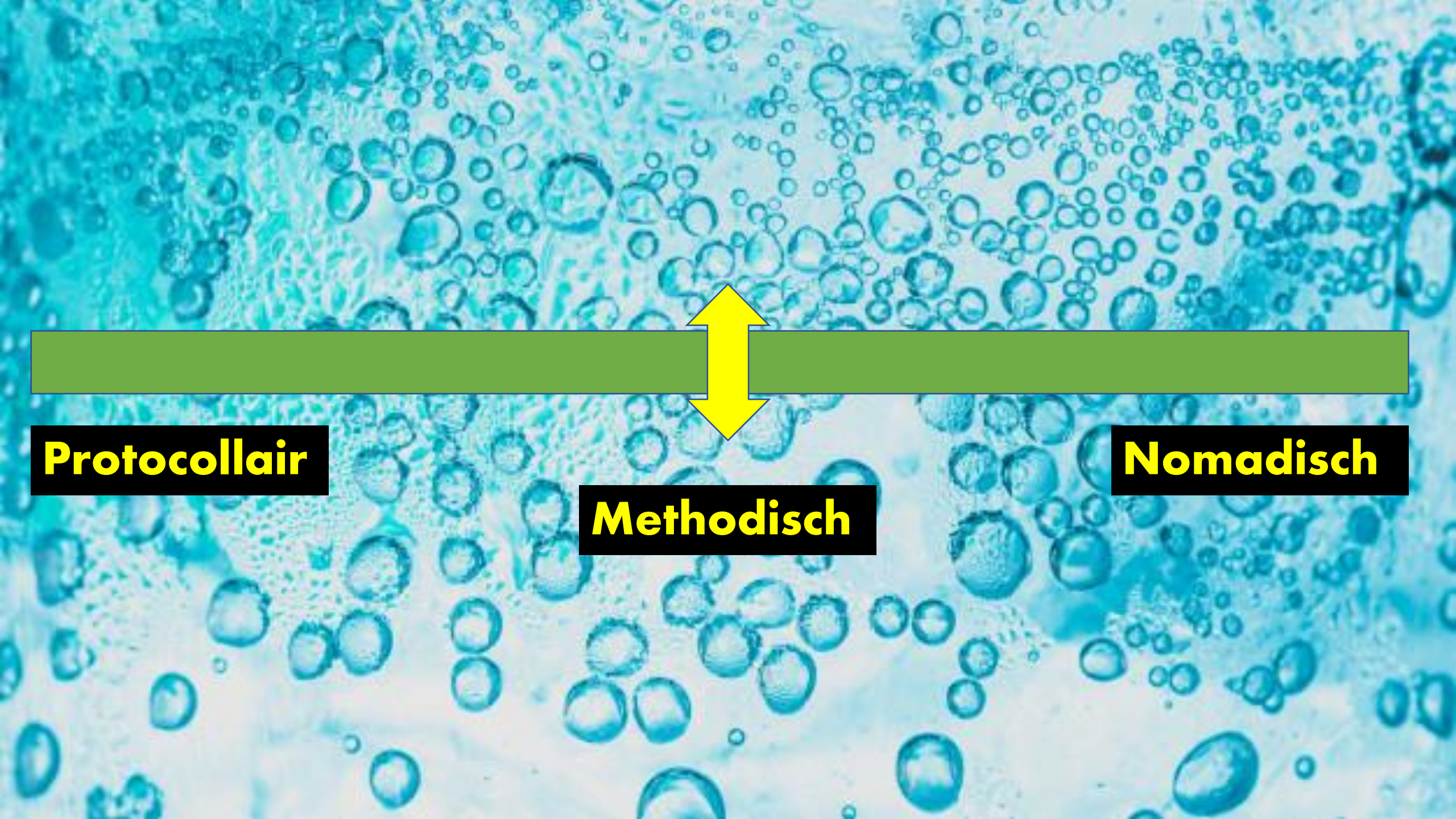
Slotwoord

**Ervaringskennis
bewoners**

**Wetenschappelijke
kennis (wat werkt)**

**Praktijkkennis
professional**

Protocollair

Methodisch

Nomadisch

Uitgangspunten BRUIS methode

Traditie	Belangrijkste werkzame principes	Belangrijkste bron
Empowerment benadering	Een mens, een gemeenschap kan alleen zichzelf 'empoweren'; Help de gemeenschap het zelf te doen; stop met 'activiteitenbegeleiding' (aangeleerde hulpeloosheid)	Tine Van Regenmortel, 2008
ABCD (Asset Based Community Development)	Gemeenschapsvorming gebaseerd op eigen hulpbronnen bewoners: talenten, competenties, netwerken: het glas is half vol	Kretzmann & MacNight, 1993; Russel, 2020
Presentie	Zorgvuldig aansluiten bij de gemeenschap, bij wat deze kan en nodig heeft; dit vereist zichtbaar aanwezig en 'aanklampbaar' zijn	Andries Baart, 2005
Animation socio-culturelle	Reuring maken en verbeelding stimuleren m.b.v. creatieve / kunstzinnige activiteiten (Jeugdwerk Banlieus Parijs)	Wadhwa, 2000
Life politics (sociologie)	Mensen ondersteunen bij 'schrijven' eigen levens-script	Giddens, 1991
Levensloopbenadering	Reflectie op het goede leven stimuleren vanuit vijf samenhangende levensdomeinen	Petzold, 1994
Groepsdynamica	Oog hebben voor stadia in groeps- en gemeenschapvorming, incl. conflict	Scott Peck, 1993
Ervaringsleren	Geen emmer vullen maar een vuur ontsteken: oefenen, uitproberen en successen vieren	John Dewey, Dufour e.a. 2016
Nomadisch leren	Geen plan uitrollen, maar je laten verrassen door wat zich aandient, meenemen wat je kunt gebruiken en laten liggen wat niet werkt	Kramer, 2014
Waarderend onderzoeken	Focus niet op waar je vanaf wilt, maar op waar je naar toe wilt; waardeer (verhalen over) wat er al is en maak dat sterker	David Cooperrider, 2005
Socratische gespreksvoering	Dialogo aangaan, open vragen stellen (ook kritische!), oordelen uitstellen, vanzelfsprekendheden onderzoeken en samen tot wijsheid komen	Van Paridon, 2017

Randvoorwaarden go / no go

- Geen langdurig achterstallig (fysiek) onderhoud;
- Geen grote onafgewerkte klachtenstroom bewoners;
- Geen slepende, alles verlamrende conflicten ('oorlog');
- Gezonde mix kwetsbare / minder kwetsbare bewoners;
- Actieve steun corporatie en bewonersorganisatie;
- Initiatiefgroep 3 à 5 enthousiaste bewoners;
- Professionele agogische ondersteuning.

Studio BRUIS

Samen buurten

Aanleiding en doel

Uitgangspunten

De aanpak

Resultaten

Werkvormen

Slotwoord

**Grote dingen worden gedaan door een reeks
van kleine dingen bij elkaar gebracht**

- Vincent van Gogh -

Hoe werkt het?

Het Vliegwiel van BRUIS

Bewoners dragen het project

BRUIS Initiatiefgroep

(3 à 5 personen)

- Mede ontwerpen project
- In kaart brengen behoeften + kansen
- Praktisch mee organiseren
- Actieve kring groter maken
- Ambassadeurs

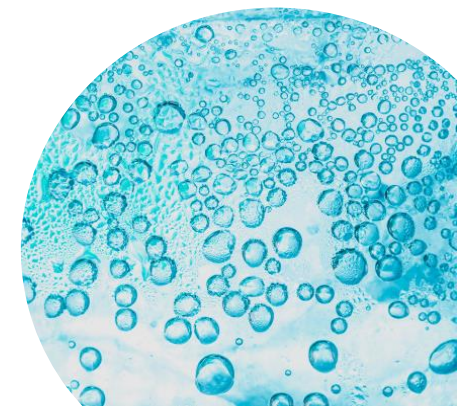

BRUIS Gespreksgroep

(12 à 16 personen)

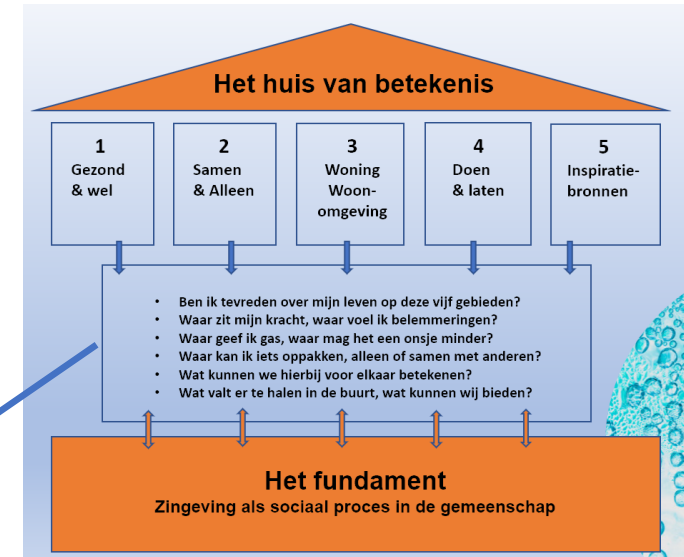
- Waar liggen behoeften + kansen
- Voeding vanuit bewonersperspectief
- Actieve kring groter maken
- Ambassadeurs

- Opbouw /herstel vertrouwensrelaties
- Ontwikkeling eigen toekomstbeeld
- Ontwikkeling competenties

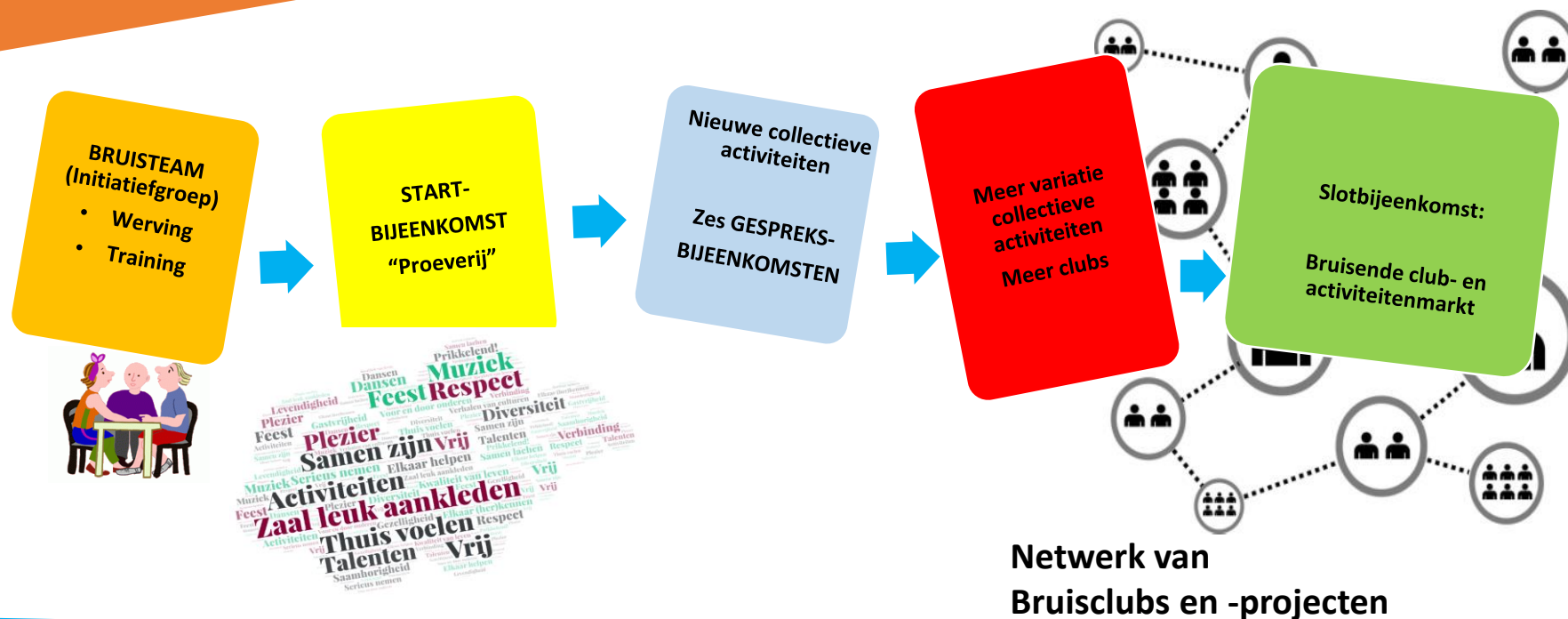
Vitamines voor een vitale woongemeenschap

- 1 Vitamine G
- **Gezond van lichaam en geest**
- 2 Vitamine S
- **Sociale relaties**
- 3 Vitamine W
- **Wonen zoals we willen**
- 4 Vitamine O
- **Omzien naar elkaar**
- 5 Vitamine I
- **Wat inspireert mij?**

- **Ben ik tevreden over mijn leven op deze vijf gebieden?**
- **Waar zit mijn kracht, waar voel ik belemmeringen?**
- **Waar geef ik gas, waar mag het een onsje minder?**
- **Waar kan ik iets oppakken, alleen of samen met anderen?**
- **Wat kunnen we hierbij voor elkaar betekenen?**
- **Wat valt er te halen in de buurt, wat kunnen wij bieden?**

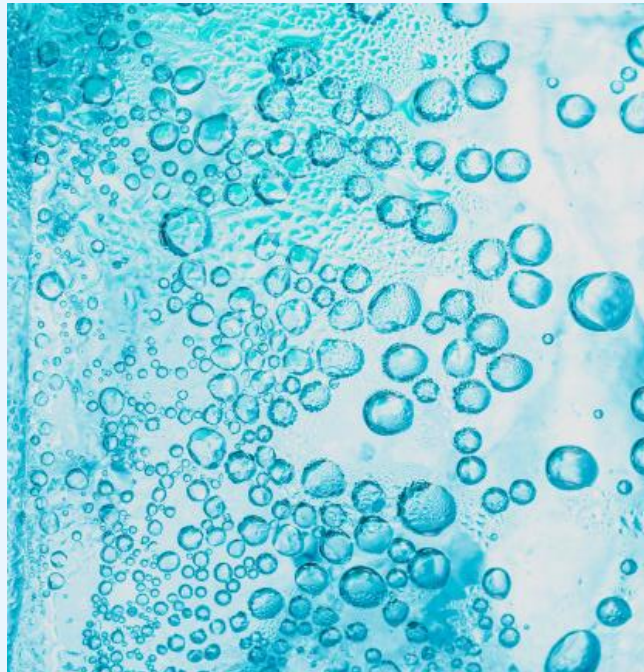
Het proces

Inzet ActivAge

Plm. 6 maanden

Rol Wijkmakers

Community building

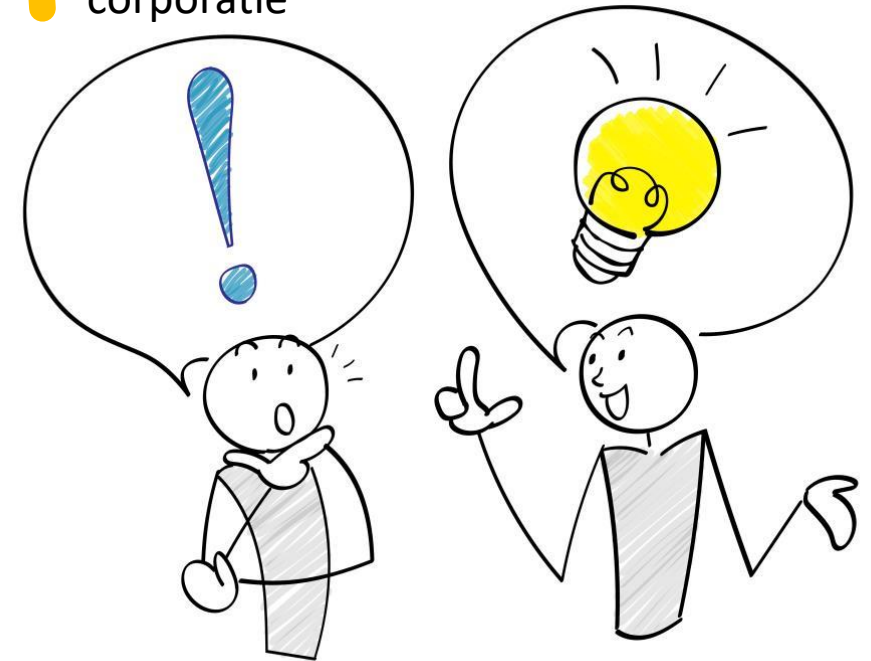
- Tijdelijke aandrijf slinger, zet motor (weer) in beweging;
- Veilige structuur bieden om te werken en te leren;
- Meewerken en voordoen;
- Inspireren, fantasie oprekken
- Aanmoedigen, belonen, uitdagen, waarderen;
- Vanzelfspekendheden bevragen;
- Indien nodig: tegenspreken

Rol lokale professionals

Sociaal werker in de wijk

Bewonersconsulent
corporatie

1. **Faciliteren (ruimte, middelen, bijeenkomsten);**
2. **Werven en ondersteunen Initiatiefgroep, lid zijn van deze groep, meedenken, meewerken;**
3. **Meewerken aan gespreksbijeenkomsten;**
4. **Signaleren, verwijzen (b.v. eenzaamheid, multi-problematiek);**
5. **Lokale brug naar actieve groepen, organisaties en voorzieningen in de wijk;**
6. **Stand-by functie tijdens en na afloop van het project;**
7. **Desgewenst BRUIS oppakken in andere wooncomplexen.**

Studio BRUIS

Samen buurten

Aanleiding en doel

Uitgangspunten

De aanpak

Resultaten

Werkvormen

Slotwoord

Bewoners over Studio BRUIS:

“Ik vond geen aansluiting op mijn gang. Nu heb ik andere mensen in het gebouw gevonden waarmee ik iets aan beweging wil gaan doen.”

“Ik wilde al heel lang op iemand afstappen die het moeilijk heeft. Ik durfde niet. Dankzij deze groep heb ik het gedaan! Ik heb de stoute schoenen aangetrokken.”

“Dat groepje onruststokers? Ik stap er vanaf nu op af. Maak een praatje. Dan laat je niet zien dat je bang bent. Anders wordt de kloof nog groter.”

“Een wandelclub trek ik niet meer. Maar ik doe graag mee aan de rollatorclub!”

Laurens Wonen Bruisgroep & Friends
Augustus 2019

Experiment Vitale woongemeenschappen

Onderzoeksrapport

Anja Machielse, Pien Bos, Wander van der Vaart, Ernst Thoolen
Universiteit voor Humanistiek

Universiteit voor Humanistiek

De methode werkt, want:

- Nieuwe activiteiten in alle complexen;
 - Nieuwe contacten door en in de activiteiten;
 - Bewoners letten meer op elkaar, buren leren elkaar beter kennen;
 - De eigen kwaliteiten van bewoners worden meer ingezet;
 - Bewoners trots en tevreden over de resultaten;
 - Dit wekt enthousiasme bij meer bewoners (groeïende beweging).
-
- Onder activiteiten wordt niet langer alleen datgene verstaan wat de bewonerscommissie centraal aanbiedt;
 - Bewoners voelen meer vrijheid om zelf iets te organiseren, eigen ideeën naar voren te brengen;
 - Kleine groepjes die iets gezamenlijks doen meer in beeld.

Toename van de **kwaliteit van leven** van bewoners in
het wooncomplex

Voorwaarde:

Professionele ondersteuning Initiatiefgroep

Belemmeringen...

Georganiseerde bewoners:

- Onderlinge uitsluiting en hiërarchie;
- Niet langer functionele, ingesloten organisatiepatronen;
- Ongemak rond toenemende diversiteit;
- Onderschatten competenties (mede)bewoners.

Beleidsmakers / professionals:

- 3 p's: Pressie, Planning & Projecten;
- 3 b's: Beheren, Beheersen & Beschikken;
- Focus op problemen i.p.v. krachten, talenten;
- Weinig kennis gemeenschapsvorming > brandjes blussen
- Overschatten competenties bewoners;

Studio BRUIS

Samen buurten

Aanleiding en doel

Uitgangspunten

De aanpak

Resultaten

Werkvormen

Slotwoord

Bruiswerkvorm Wensenboom

Bruiswerkvorm Tea topics

Welke keuken
vind jij het
lekkerst?

Wat is jouw
favoriete
me-time
moment?

Naast wie zou
jij het liefst
willen wonen?

Van welke
gebeurtenis
heb je het
meest
geleerd?

Wat is jouw
favoriete
boek?

Wat staat er
altijd bij jou in
de koelkast?

Welke
woorden
omschrijven
jou het best?

Welk televisie
programma
weiger je om
te kijken?

Welk bekende
persoon zou
een dag willen
zijn?

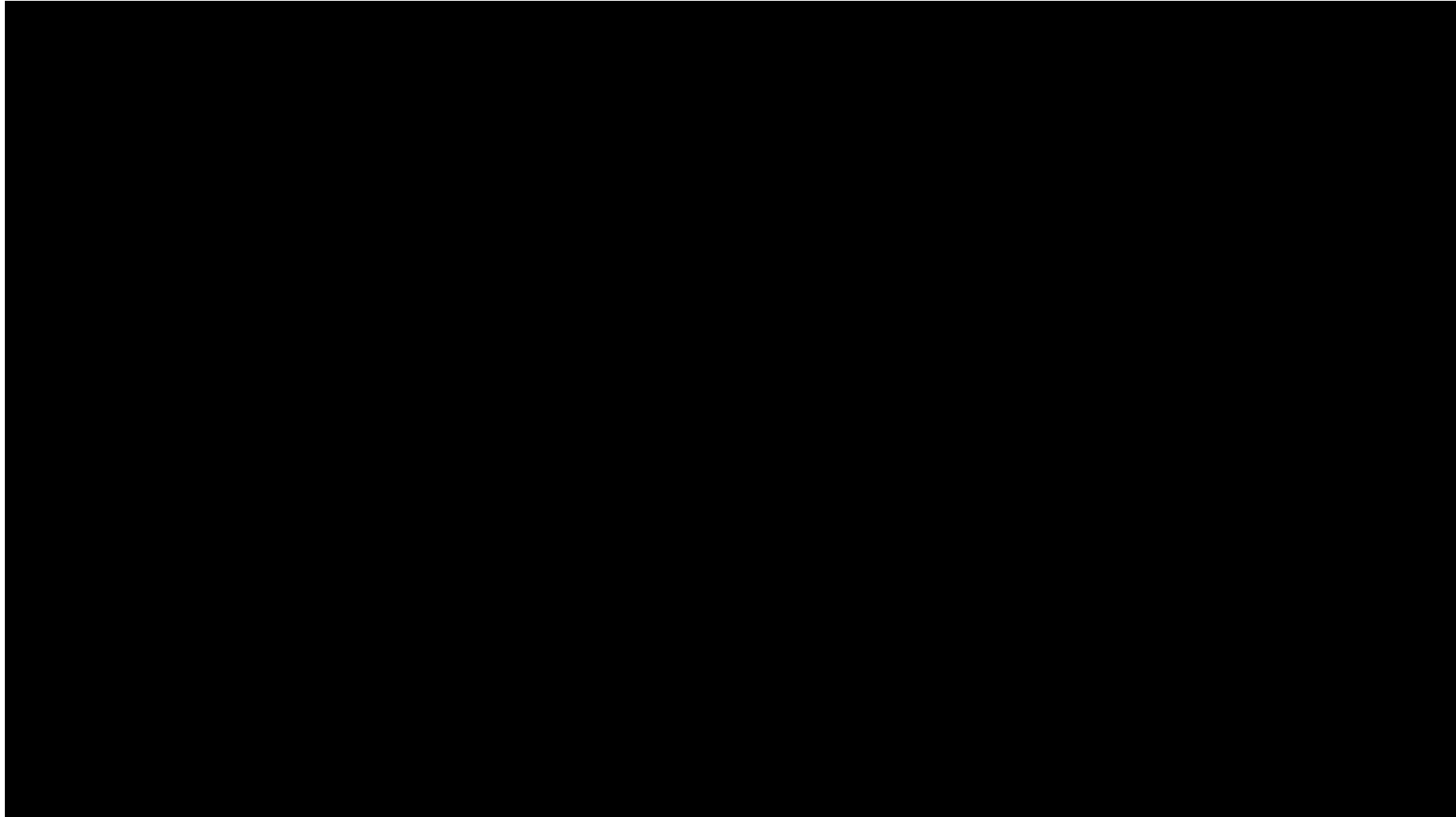
Bruiswerkvorm wAardenwolk

Leuk
Gelijkheid
Activiteitsfeer
Elkaar Kennen
Aardig Voor Elkaar
Respect
Prettig Vrijwilligers
Geen Geroddel
Tolerantie
Aandacht

Bruiswerkvorm De mitsen & Maren stapel

De Levenscode van Albert Sonneveld

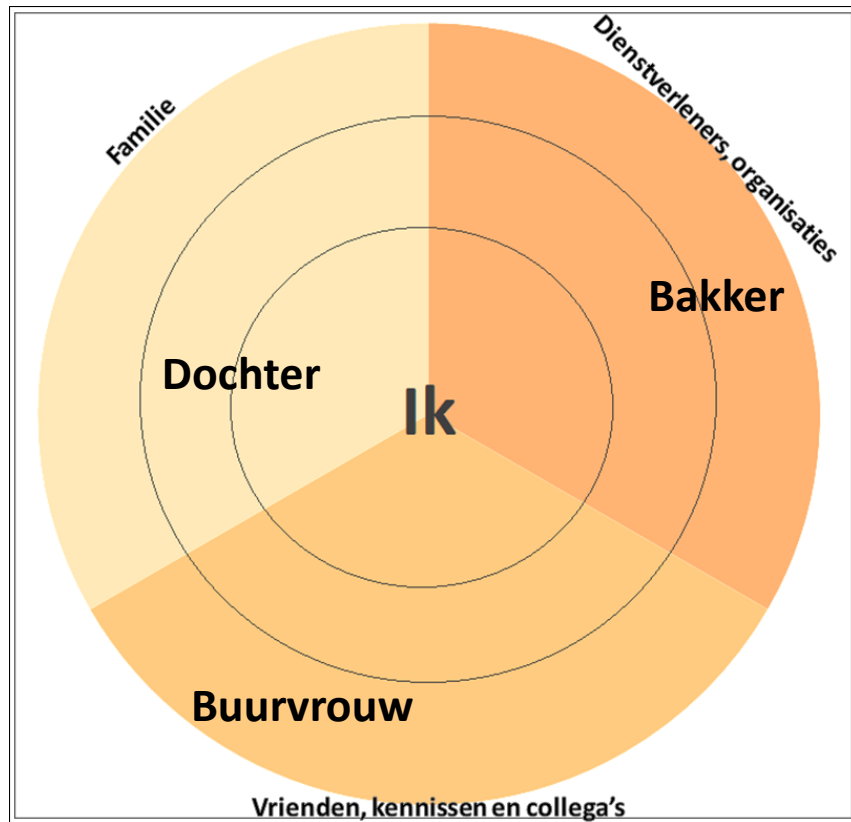

<https://www.youtube.com/watch?v=76glv95FdI4>

Tips voor een goede gezondheid

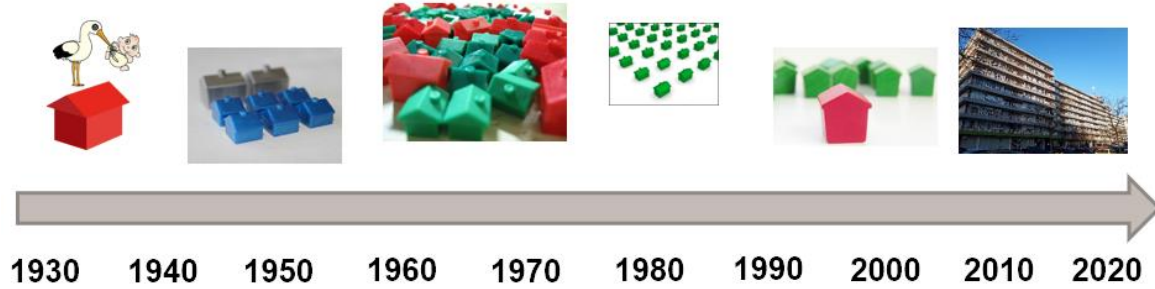
Tips van Sonneveld

Bruiswerkvorm **Mijn Netwerk**

© 2010 Blackwell Publishing Ltd

Mijn woonverhaal

Wissel uit in tweetallen:

- In welke huizen heb ik gewoond? Vanaf mijn geboorte.....
- Wat deed ik daar? Hoe vond ik het daar?
- Waar verlang ik nog wel eens naar terug?

Bruiswerkvorm Mijn Woonverhaal

Pogingen iets van
het leven te maken

Het geheime dagboek van
Hendrik Groen, 83¼ jaar

BRUIS samengevat:

- Ontwikkeld in de praktijk;
- Wetenschappelijk geëvalueerd en erkend;
- Bewoners bepalen zelf waar zij behoefte aan hebben;
- Krijgen hulp bij hun eigen ideeën voor vitalisering;
- Er ontstaat een nieuwe wooncultuur;
- Gedragen door clubs, eigen initiatief en talenten van bewoners;
- Met als kernwaarden respect, diversiteit en ontmoeting;
- Een veilige ruimte (Studio) voor bewoners om te leren;

Samen iets moois maken van het leven in het wooncomplex.

Studio BRUIS

Samen buurten

Aanleiding en doel

Uitgangspunten

De aanpak

Resultaten

Werkvormen

Slotwoord

Ga naar de mensen
Leef in hun midden
Leer van ze
Hou van ze
Begin bij wat zij weten
Bouw voort op wat zij hebben.

Maar van de allerbeste leiders,
Als hun taak erop zit,
Zullen de mensen zeggen
“We hebben het zelf gedaan”¹

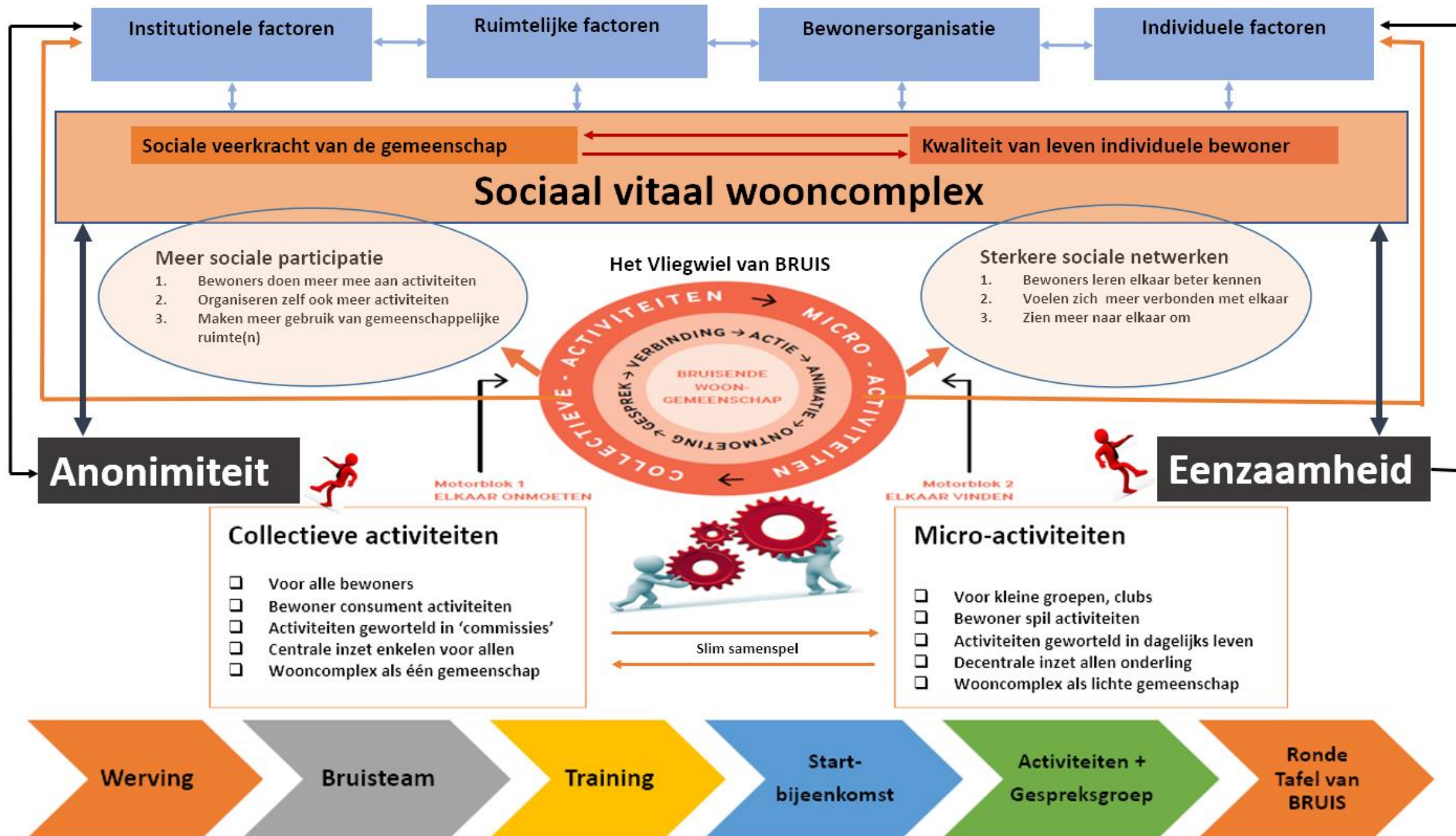
Uit: **ABCD: NAAR VEERKRACHTIGE GEMEENSCHAPPEN**

Over gemeenschappen, impact en handelingsperspectieven voor gemeenten

Auteurs: Astrid Huygen en Kees Fortuin

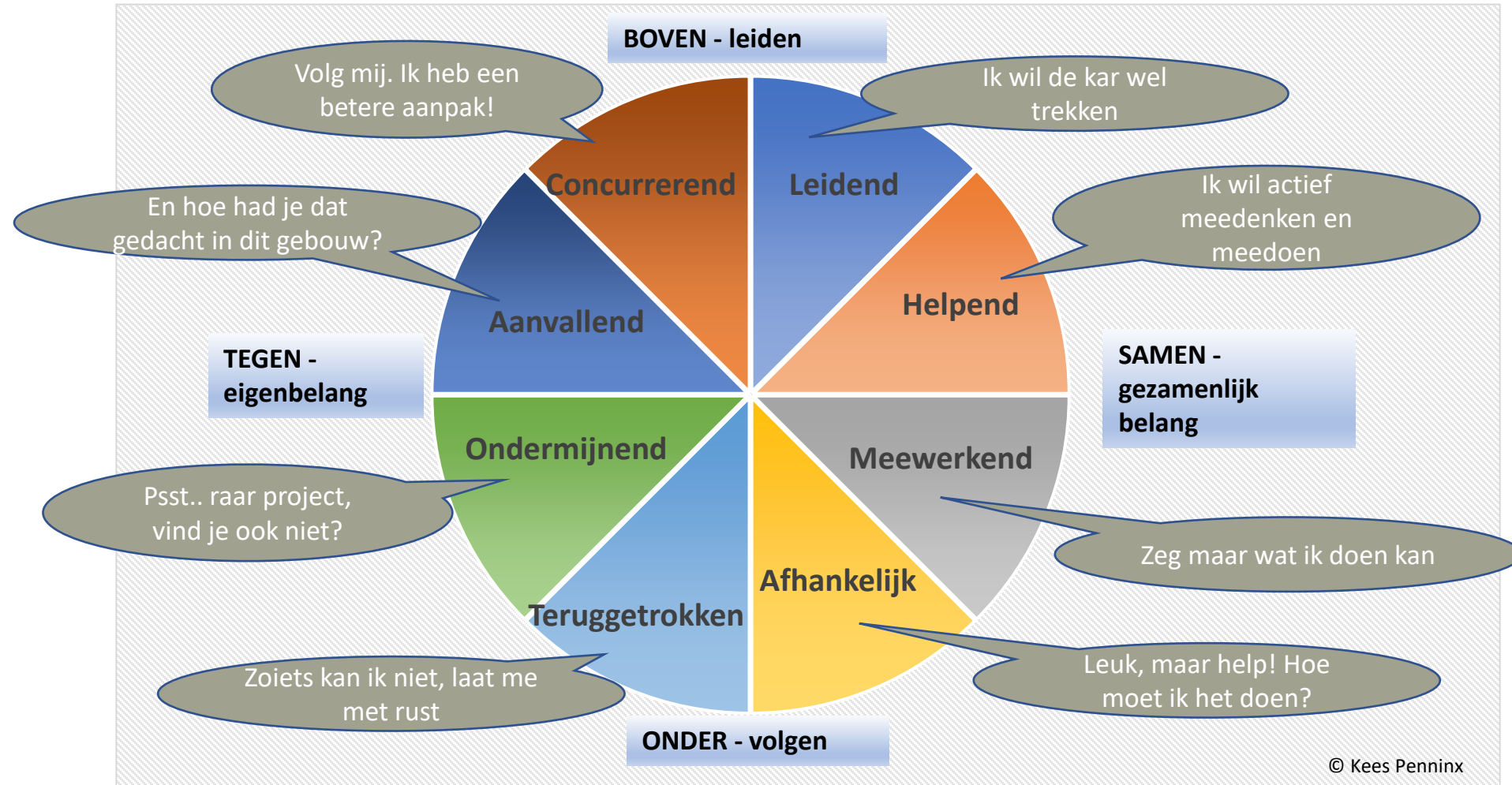
LSA, april 2021

[illegible]

De bewonersroos

Hoe staan bewoners in het project Studio BRUIS?

Korte pauze op het Kennisplein Wisselmoment